

Má paní

 Jakkoli jsem obdivoval tvrdost a neústupnost jeho dámy, nemohl jsem neobdivovat hrdost a odvahu její sokyně. Viděla muže, kterého milovala a který po všech těch letech, kdy u ní hledal a nacházel útěchu, podporu a vřelý cit, jaký je možné po celý život nacházet neměnný jen v matčině náruči, pohrdal teď tím vším ve jménu spravedlivého zalíbení v jiné ženě, ovládan nízovým pudem živočišným, zaslepený svou vlastní slabostí a mužskou ješitností.

V onen den předstoupila před to velké shromáždění i před svého manžela připravena k boji. Odložila obvyklou čern a celá v rudém sametu zdobeném zlatem a lemovaném černou kožešinou stála tu s hlavou vzpřímenou a bez mrknutí oka odpovídala na dotěrné otázky týkající se průběhu její první svatební noci.

Pak se otočila ke králi, už tak zahanbenému, smršťenému na svém trůnu, který jako by doufal, že se silou svého přání být někde jinde a daleko proměnění v tlustou lesklou mouchu a uletí pryč. Stála před ním hodně blízko a její řeč byla dlouhá, bojovná a triumfální.

Přísahala na svou neposkvrněnost v den sňatku s Jindřichem, připomínala mu jeho slib, dovolávala se svědectví svatých i panny Marie, jeho ctnosti, moudrosti i spravedlnosti, díky nimž se stal velkým králem a které nyní zahazoval, čímž pokoušel ďábla a přiváděl do nebezpečí svou duši i duše svých poddaných.

Útržky těch slov a vět letěly ven, do ulic Londýna, aby se dostaly k uším všech, kdo vyšli ven, aby se spojili v mocný dav a provolávali slávu své jediné, pravé královně. Nikdo z nich se nechtěl po zbytek života klanět Boleynovic holce, pofrancouzštělé kokeť.

Stál jsem tehdy mezi dvořany, nevzrušen jejich úžasem a debatami o té věci, ale koutkem oka jsem zahlédl Annu, jak obklopena všemi svými spě-

chala pryč, ukrýt se v šeru a tichu svých komnat, daleko od hlasů, které oslavovaly odvahu a víru své panovnice.

Hořce jsem se usmál nad tím výjevem. Ten den byla Anna poražena. Předstával jsem si, jak budou za zavřenými dveřmi horečnatě odhadovat svou situaci, ona a členové její rodiny, to hejno supů, kterým se dnes nepodařilo schvátit kořist. Stejně tak jsem si zkoušel představit ji – tu, která dnes před tolika muži, nejpomazanějšími muži království odkryla svá tajemství, aby mohla tasit svou jedinou zbraň – pravdu.

Tehdy jsem ještě nevěděl, že ten triumf byl její poslední. Že hořký okamžik pravdy nezvrátil cestu osudu, která jí byla předurčena těmi, kdo se dávno rozhodli ji odstranit. Ačkoli ten den zřejmě nikdo nepochyboval o její pravdě a jejím právu, už brzy měla být požádána, aby odevzdala své královské šperky do rukou té, kterou pokládala za Jezabel a ostudu křesťanství...

Vánoce, doba oslav a hojnosti, čas, kdy se Jindřichův dvůr skutečně stával nejhonosnějším a nejelegantnějším místem v Evropě. Ti, kdož chtěli, mohli v tom svatém čase truchlit nebo rozjímat, u dvora Jindřicha VIII. však nebyl čas na skromnost ani na pokání. Už ne. V královské kuchyni to vřelo, skrz husté výpary a tisíce vůní nebylo vidět na krok. Chodby se hemžily lidmi a předpokoje zůstávaly i v těch velmi pozdních hodinách otevřené.

Hodovní sál byl plný sloužičích, všechno se muselo sklánět pod tíhou ozdob, všechno muselo vystihovat vánoční atmosféru a skvělou náladu dvořanů, šťastné rozpoložení panovníka. Stál jsem většinu času stranou toho chaosu, skloněný nad listy hustě popsanými notami nebo nad zápisky Wyattových veršů. Jindy jsem trávil čas s králem, mrštně jej obehřával v kostkách a drze se posmíval jeho chabým pokusům o mou porážku.

Pak ale vstoupila ona, v temně modrých šatech a v doprovodu své sestry, do výrazu velkých temných očí soustředila všechn svůj majestát a howardovskou pýchu.

Hlučně vstal od stolu, aby jí vyšel vstříc, a láskyplně ji objal. Tehdy se její výraz změnil, tváří v tvář svému dobrodinci obdařila ho úsměvem Venuše neskrývající rozdychtění.

Někdy se pak spolu zasmáli mé koketérii a přehnané úslužnosti, kterou jsem jí chtěl věnovat, většinou jsem však byl kývnutím hlavy poslán z dohledu, aby mohli nerušeně diskutovat o věcech, které kdysi král probíral s Moorem nebo Wolseym.

Annin bystrý úsudek, schopnost nalézat odpovědi tam, kde jiní váhali se ptát, ve spojení s její krásou, důvtipem a neúnavným vedením ke společenské konverzaci, to vše mu bylo dokonalým potěšením, zábavou i vzděláváním.

Držela ho stranou od královny i od její dcery, od Wolseyho a všech, kdo se nezdáli být zcela a upřímně na straně Boleynových.

Přišel jsem tehdy s přítelem Wyattem do jejích komnat s návrhem nové divadelní hry, na jejíchž přípravách se chtěla podílet nebo je alespoň schválit.

Už v předpokoji jsme však strnuli, protože nás ochromil hluk a hysterický, plačtivý křik. Hádka zřejmě už nějakou dobu trvala a my přišli ve chvíli, kdy se blížilo její vyvrcholení. Z útržků vět a hlasitých výčitek bylo brzy jasné, o co šlo.

Záležitost králova rozvodu se vlekla, Campeggio tajně navštěvoval královnu, jindy nebyl schopen vstát ze židle a neřešil nic, bez ohledu na to, že Wolsey byl tímto vývojem situace na pokraji osobní zkázy.

Královna zůstávala ve věci veřejných a oficiálních událostí královnou ženou a po právu stále seděla po jeho boku.

Vánoce, stejně jako všechny předchozí, měla tak opět a beze změny strávit v centru všech poct, které jí každoročně náležely. Lidé se jí přijdou poklonit a projevit svou podporu a úctu.

Anna tak bude muset zmizet, alespoň na čas, aby Campeggio ani nikdo jiný nepojal podezření, že král snad má k rozvodu jiné, nemorálnější důvody, než jaké uvádí.

Rozvod musel pokračovat a nikdo nesměl pochybovat o jeho oprávnění. Tak argumentoval král před svou dámou, která jej rozhořčeně obviňovala, že se chystá vrátit do náruče své ženy a ji odvrhnout jako všechny před ní.

Že ztrácí své mládí a plodnost po boku muže, který ji utěšuje planými sliby a nikdy nesplní ani jeden z nich, neučiní ji svou ženou a královnou ze strachu z prostého lidu a jednoho starého, kulhavého kardinála.

Čekali jsme, že se rozletí dveře a král jako supící saň ve své obrovitosti a vzteku uteče z bojiště, kde zanechá to rozlícené stvoření napospas sebelibnosti a hněvu.

Ale tehdy jsem teprve prohlédl její hru. Najednou klidným a vyrovnaným hlasem oznámila králi svůj záměr vrátit se zpět na francouzský dvůr, kde s ní bylo zacházeno s úctou a kde jí její otec zajistí slibnější budoucnost.

Nastalo ticho, ve kterém jsem si představil, jak anglický král padl na kolena. Pak se dveře tiše otevřely a jako šedá myš z nich vyklouzla Marie, Anina sestra, která se stala svědkem toho všeho, aniž mohla uniknout.

Kývla na mne a spěšně vyběhla, zřejmě aby našla bratra nebo strýce, kteří museli vědět o všem. Zahlédl jsem ho za rudým závěsem, jenž bránil chladu ode dveří, a zdálo se, že má představa nebyla daleka skutečnosti.

Seděla na jeho trůně a on před ní na zemi s hlavou položenou na jejích kolenou. Držela mu ji a hladila jeho skráně. Vypadal jako usínající batole, konečně uchláčené a přemluvené ke spánku. V její tváři se zračilo vyčerpání.

Za několik dní odjela Anna i se svými dámami a dalším služebnictvem směrem k Durhamu, kde – jak se rozhodla – na královy útraty stráví Vánoce.

Pořádala vlastní bankety a honosné slavnosti a král za ní přijížděl po řece každý večer po strohé a zcela formální večeři s královnou, aby zbytek večera strávil s ní, uvolněný, připravený na zábavu. Seděla po jeho pravici, držel ji za ruku a společně připíjeli těžkým vínem všem, kdo přišli složit poklonu svému vládci a jeho favoritce.

I já jsem v té uvolněné atmosféře cítil uspokojení, přestože jsem věděl, čeho je předzvěstí.

V průběhu maškarád a nekonečných tanců jsem se rozptyloval neúnavným dvořením rozkošným novickám, jež přišly ke dvoru nejisté, které z králových žen budou vlastně sloužit. Každá z nich však přirozeně tíhla k vycházejícímu slunci milenky spíš než k hasnoucí hvězdě staré, napůl zavržené, ač jakkoli právoplatné manželky.

V mrazivém oparu ranní mlhy jsem pak za jednou z nich utíkal dosud spící zahradou, ona zvedala vysoko svou urousanou sukni a zmožená vínem brzy padla se smíchem do mokré trávy, kde jsem se jí zmocnil, vyhrnul to množství těžkých látek a bořil hlavu do jejích vlasů, abych utlumil vzdechy laciné vášně.

Po těch oslavných dnech a čase příměří napsala Anna s králem Wolseyemu dopis, v němž jednoznačně vyjádřili svou nevoli, nespokojenost a nepřízeň, které si vysloužil svou neschopností vyřešit a uzavřít jejich společnou věc.

Přišel o všechno. Se svou služkou, o níž všichni věděli, že je zároveň jeho milenkou a matkou jeho dětí, byl přestěhován do Mannor House, aby tu v bídě zpytoval svědomí. Boj začal nanovo. A bylo jasné, že příští Vánoce

už Anna nehodlá být odsunuta do ústraní. Příští Vánoce stráví po boku Jindřicha, před zraky všech, zatímco Kateřina bude daleko, daleko od dvora, jednou provždy...